

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל کۆمه‌ڵەی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

Greetings from the National Association of Jews from Kurdistan in Israel

The National Association of Jews from Kurdistan in Israel was founded in 1970 as the official organization that represents the hundreds of thousands Jews from Kurdistan who now live in Israel, including Jews born in Kurdistan as well as their children, grandchildren, and further descendants.

Now in its 50th year, the National Association was established in Israel by Jews who had been born in Kurdistan. After immigrating to Israel, they established the National Association in order to ensure continuity for the religious, cultural, societal, and political leadership that had existed for thousands of years in Kurdistan. The Chairman of the Board is Mr. Amnon Ashkenazi, and the headquarters are in Jerusalem.

Our ancestors lived alongside the Kurdish nation. Our community strongly supports the Kurdistan Region's commitment to multiculturalism, reconciliation, and coexistence with Jews, Assyrians, Ezidis, and more.

The Kurdistan Region is rich in Jewish sites and Jewish history. Unfortunately, though, the broader public in the Kurdistan Region has lost its knowledge about even the most basic facts of Jewish life. Also, there is little awareness about the lives of the Jews from Kurdistan in Israel. The National Association hopes to establish a new era for reconciliation and the security of Jewish heritage, through its outreach to the Kurdistan Region.

The National Association is the contact for officials, media, and all persons interested in communication with the Jews from Kurdistan. More information about the National Association may be found via its Kurdish-language outreach,

- cuwekani-kurdistan.org
- facebook.com/cuwekani-kurdistan
- info@cuwekani-kurdistan.org

The National Association has appointed Dr. Mordechai Zaken as its supervisor for Jewish concerns in the Kurdistan Region. Dr. Zaken's family is from Zakho and he is Israel's leading historian on the Kurds. Also, he is the head of Minority Affairs at Israel's Ministry of Public Security, and a longtime adviser to Prime Minister Netanyahu. Dr. Zaken may be contacted directly (moti@drmordechaizaken.com) about any Jewish concerns in the Kurdistan Region.

Foundation of Ours (info@ours.foundation) is available to help with liaising and follow-up on any inquiries, as part of its mission to support Jewish expression in the Kurdistan Region.

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל קۆمەڵەى نەتەوهیى جووه‌کانى کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

له كۆمەڵەى نەتەوهیى جووه‌کانى کوردستان له ئیسرائیلوه سلاوتان لێبێت

کۆمەڵەى نەتەوهیى جووه‌کانى کوردستان له ئیسرائیل که له ساڵى ۱۹۷۰ دامەزراوه ریکخراوهیهکی فرمى یه که نوێنەرایەتى سەدان هەزار جووه‌کانى کوردستان دەکات که ئیستا له ئیسرائیل دەژین، ئێمە جووانەى که له کوردستان لەدایکبووه به منداڵەکانیان و نەمەکانیانەوه.

کۆمەڵەى نەتەوهیى له ئیسرائیل دامەزرا له لایەن ئێمە جووانەى که کۆچیان کردبوو بۆ ئیسرائیل و له کوردستان له دایک ببوون. کۆمەڵەى نەتەوهیى پشتگیری له ئابین، کەلتور و، سەرکردایەتى کۆمەڵایەتى و سیاسى ئێمە جووانە دەکات ئێوانەى که له شۆپنە جیاجیاکانى هەریمى کوردستان دەرکرا بوون. ئیستا له پەنجە سالیادەهەى دا، کۆمەڵەى نەتەوهیى بەردەوام دەبێت له سەرکردایەتى کورده جووه‌کان که بۆ ماوهى هەزاران ساڵ له تاراوگە ژیاوون. باره‌گای ریکخراوه‌که له شارى ئورشەلیمه. سەرۆکی دهستەى بەرێوبەراییەتى ئیستا بەریز نامون نەشکنازی یه.

باب و بایرنامان شان به شانى نەتەوهى کورد ژیاون، کۆمەڵەگەى ئێمه به به‌هیزی پشتگیری هەریمى کوردستان دەکات له لایەنى کەلتورى و، ناشتی و پیکه‌وه ژياندا له‌گەڵ جووه‌کان، ئاشوریەکان، ئیزیدیەکان و ئایینه‌کانى تر.

هەریمى کوردستان دەولەمەنده به شۆپنەواره میژووپییه‌کانى جووه‌کان، بەداه‌وه سەرەرای ئەمەش خەلکی هەریمى کوردستان زانیارییه‌کی ئەوتۆیان دەر‌باره‌ی میژوو و کەلتورى جووه‌کان له کوردستان نیه. هەروەها هۆشیاریه‌کی کەم دەر‌باره‌ی ژيانى جووه‌کانى کوردستان له ئیسرائیل هیه. کۆمەڵەى نەتەوهیى هه‌واخوازه بۆ پیکه‌پێنانى سەر‌ده‌مى نۆیى پر له ناشتی و ئاسایش بۆ جووه‌کان له رینگى به‌ستنى په‌یوه‌ندى له‌گەڵ هەریمى کوردستانه‌وه.

کۆمەڵەى نەتەوهیى ناوه‌ندى سەر‌مى په‌یوه‌ندیکردنه له‌گەڵ گشت کار‌به‌ده‌ستان، راگه‌یانده‌کان و، هەر کەسێک که‌کاروبارى جووه‌کانى لا‌گرنگ بێت له کوردستان. ده‌توان زانیارى زیاتر دەر‌باره‌ی کۆمەڵەى نەتەوهیى بدۆزنه‌وه به زمانى کوردی له رینگى ئەم وێب ساینه‌وه،

- cuwekani-kurdistan.org
- facebook.com/cuwekani-kurdistan
- info@cuwekani-kurdistan.org

کۆمەڵەى نەتەوهیى جووه‌کان دکتور مۆرده‌خای زاكين يان هەلبێژاردوه وەکو سەر‌پەرشتیاری جووه‌کان له هەریمى کوردستان. خیزانى دکتور زاكين خەلکی زاخون و دکتور زاكين میژووناسی‌کیگه‌ره‌ی ئیسرائیلیه دەر‌باره‌ی کورد. وه هەروەها به‌رپرسی کاروبارى کەمینه‌کانه له وه‌زاره‌تى ئاسایشى ئیسرائیلی وه هەروەها وەکو راویژ‌کاری سەر‌ۆک وه‌زیران (ننتیاهو) کارى کردوه. هەروەها، ده‌توانی ر‌استه‌وخۆ په‌یوه‌ندى به د. زاكين بکه‌ی (moti@drmordechazaken.com) دەر‌باره‌ی کاروبارى جووه‌کان له هەریمى کوردستان.

هەروەها Foundation of Ours ئاماده‌یه بۆ دانوستاندن و شۆپاندنى هەر پرس‌یاریک، وەکوو به‌شێک له ئامانجه‌که‌مان بۆ دەر‌برینی پشتگیری کردنى جووه‌کان له هەریمى کوردستان: info@ours.foundation

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל کۆمه‌ڵه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌ی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

Regarding Jewish status, and lack of populations in the Kurdistan Region

Jews are an ethno-religious community. As with any other community, only Jews can define for themselves who is or is not Jewish. For thousands of years, the definition of being born Jewish has remained the same: someone must have a Jewish mother, and each person's case must be validated by their community. Conversion of individuals from a non-Jewish mother is highly restricted and is not encouraged.

Currently, there are no Jews remaining in the Kurdistan Region, except for very few expatriates, and there is no functioning synagogue. However, in Israel, there is a thriving community of hundreds of thousands of Jews from Kurdistan. In Israel, we maintain concentrated neighborhoods with local synagogues. In many cases, these synagogues were established to "reopen" the synagogues that had been abandoned in Kurdistan. Many are named for ancestral places in Kurdistan.

For most, being known as "Jews from Kurdistan" (or "Kurdish Jews" for short) is not meant to suggest Jews are ethnically Kurdish and just happen to practice another religion. The origin of the term "from Kurdistan" is largely based on areas where Jews' residence depended on agreements with Kurdish Muslim aghas. However, it is deeper than how a "French Jew" may be French on account of a passport alone. The term "Jews from Kurdistan" also helps in part to describe the cultural milieu where Jews had coexisted with Kurdish Muslims alongside Assyrians, Ezidis, and others. In the modern era, warm attitudes between Kurdish Muslims and the Jews from Kurdistan has opened a new opportunity for reconciliation and even redefining the Kurdish and Jewish dynamic.

Many people around the world talk about an anecdotal Jewish grandparent, in-law, or other ancestor. This ancestry does not result in them being recognized as Jews. Nor is someone Jewish based on such things as: public declarations about Jewish relatives; genetic tests that claim a Jewish percentage; or being interested in Jewish tradition. Contrary to some popular beliefs, none of that is sufficient under Jewish law. It is hearsay. Jews do not define them as Jewish. Some religions deem a declaration of belief to be the entry point. Judaism does not.

"Ben Jew" is a non-Jewish idea that has become popular in the Kurdistan Region. It inaccurately portrays proximity to Judaism. In the Kurdistan Region, many non-Jews have Jewish ancestry. However, it is not at all part of Jewish tradition. The only thing it reflects is tribal questions among Kurdish Muslims. Also, the phrase "Ben Jews" has confused the public on the traditions and laws of Judaism, due to the suggestions that such people have any Jewish status or that there are levels of Jewishness. They are simply not Jewish.

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל קۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

سه‌بارته به بارودۆخی جووه‌کان و کهمی جووه‌کان له هه‌ریمی کوردستان

جووه‌کان کومه‌لگه‌یه‌کی ئاتنو-ئاینین و هه‌و هه‌ر کومه‌لگه‌یه‌کی تر ته‌نها جووه‌کان ده‌توانن دیاری بکه‌ن که کۆ له نه‌وان جووه یان نا. بۆ هه‌زاران سال پێناسه‌ی له‌دایکبوونی جووه‌کان هه‌روه‌ک خوی ماوه‌ته‌وه که ده‌بیته که‌سیک دایکیکی جووی هه‌بیته وه ده‌بی به‌دواداچوون له راستی که‌یسی هه‌موو که‌سیک بکریته له‌لایه‌ن کومه‌لگه‌کیان. گۆرینی ئاین و هاته‌نه ناو ئاینی جووه‌کان کاریکی سنوورداره و هه‌ن نادریت.

له ئیستادا هه‌چ جوویک له هه‌ریمی کوردستان نه‌ماوه بێجگه له ژماره‌یه‌کی که‌می بیانیه‌کان وه هه‌چ که‌نیشته‌یه‌کی فه‌رمی له خزمه‌تکردن دا نه‌یه، به‌لام له ئیسرائیل کۆمه‌لگه‌یه‌کی گه‌شه‌کردووی کورده جووه‌کان هه‌یه که ژماره‌یان سه‌دان هه‌زار کس نه‌بیته. له ئیسرائیل، کورده جووه‌کان به گشتی له گه‌رمه‌کاندا پێکه‌وه نه‌ژین و که‌نیشته‌ی تایه‌مه‌ی خویان هه‌یه. زۆرجار که‌نیشته‌کانیان دووباره له‌سه‌ر ناوی هه‌مان نه‌و که‌نیشته‌نه دروست کردوته‌وه که له کوردستان جێیان هه‌یشتبوون. زۆربه‌یان ناوئاراوه به ناوی باب و باپیرانیان له کوردستان.

زۆربه‌ی ناسراو بوون به ناوی جووه‌کانی کوردستان یان (جووی کورد) مانای نه‌وه‌یه نه‌یه که جووه ره‌سه‌نه‌کان کورد بوونه و هاتون ئاینیکی تر به‌هه‌رتس. نه‌سلی نه‌م وشه‌ی "کوردستان" ده‌گه‌ڕێته‌وه بۆ نه‌و شوێنه‌یه‌ی که جووه‌کانی ئیدا نیشته‌جێ بوون و به ریکه‌وتنامه له‌گه‌ڵ ئاغا موسلمانان کورده‌کان به‌ستبوویان. له‌گه‌ڵ نه‌وه‌شدا مه‌سه‌له‌که زۆر قوتله له‌وه‌ی که جوویکی فه‌رمی له‌سه‌ر پاسپۆرتکه‌ی نوسراو بیته "جووی فه‌رمی". وشه‌ی جوو له کوردستان یارمه‌تیده‌ره بۆ وه‌سفکردنی سه‌قافه‌تی میلوی نه‌وکاتی جووه‌کان، کوردی موسلمان، ئاشوریه‌کان و ئیزیدییه‌کان. له‌م سه‌رده‌مه نوێیه‌ی ئیستا دا هه‌لسوکه‌وتی گه‌رمی له ئیوان موسولمانانی کورد و جووه‌کانی کوردستان هه‌لیکی نوێیان کردوته‌وه بۆ پێکه‌وه ژیان، ته‌نه‌ته پێناسه کردنی داینامۆی کورد و جووه‌کان.

زۆربه‌ی خه‌لک له سه‌رتاسه‌ری جیهاندا ده‌رباره‌ی به‌هه‌چی جوویان قسه‌ده‌که‌ن یان باب و باپیرانیان له‌م لایه‌وه هه‌چ که‌س وه‌کو جوو دانێ پێدانه‌ن. وه هه‌چ که‌سیک جوو نه‌یه له‌سه‌ر هه‌ندیک به‌نه‌مای وه‌کو: هه‌بوونی خزم یان که‌سی نزیکی جوو، تاقیکردنه‌وه‌ی بوماوه‌ی که رێژه‌ی جوویاتی دیاری ده‌که‌ن یان نه‌گه‌ر هاتوو که‌سه‌که ته‌نها خه‌ز به که‌لتوری جووه‌کان بکات، پێچه‌وانه‌ی هه‌ندیک راوبۆچوونی باو هه‌چ کامێکیان له‌وانه‌ی باسکران یاسای جووه‌کان به‌س به‌س نین بۆ دیاریکردنی جوویته‌ی که‌سه‌که. جووه‌کان نه‌وان به جوو دانانه‌ن، هه‌ندیک ئاین بروایان وایه‌که بانگه‌شه‌ی زاره‌کی رێگای چونه سه‌ر ئایینه‌که‌یه، به‌لام جوله‌کایه‌تی پێچه‌وانه‌یه.

"بن جوو" بیرویه‌یه‌کی باو بووه له هه‌ریمی کوردستان که هه‌بوونی به‌هه‌چی جوله‌کایه‌تی پێشان ده‌دا، زۆر که‌س له کوردستان نه‌سلنکی جوویان هه‌یه. له‌گه‌ڵ نه‌وه‌شدا هه‌موو به‌شی که‌لتوری جووه‌کان تا‌که شت نه‌یه که ره‌نگدانه‌وه‌ی په‌رسیاره‌کی موسلمانانی کورد بداته‌وه، هه‌روه‌ها وشه‌ی "بن جوو" سه‌ریان له که‌لتور و یاساکی جووه‌کان شیواندوه به‌هه‌وی دروستکردنی تیروانی هه‌له ده‌رباره‌ی شوناسی جوله‌کایه‌تی. به ئاسانی نه‌وان جوله‌که نین.

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל کۆمه‌ڵەی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF
JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

Regarding non-Jewish cases, and impostors in the Kurdistan Region

Expressions of sympathy, interest, or family history regarding Jewish heritage are positive if they are well-intentioned and positive. However, they are not equal to actually being Jewish. False claims of being Jewish in fact only serve two things: to degrade Jewish tradition and Jewish law; and to push away the community of hundreds of thousands of Jews from Kurdistan who are striving for reconciliation. While previous generations exiled the Jews from Kurdistan, such impostors seek to repeat this expulsion in spirit.

When Jews were expelled from Kurdistan in the 1950s, the Jews living in Kurdistan left in their entirety. No Jewish family remained. Because of the very close nature of the Jewish communities, this was never under any doubt, as all members knew each other and were closely attached to their community leaders.

In the 1990s, some of the Jewish families from Kurdistan in Israel, found they had distant Muslim relatives in Kurdistan who expressed interest in immigrating to Israel. These people were allowed to travel to Israel based on the Law of Return, which can allow certain foreign nationals who are non-Jewish but with Jewish ancestry to immigrate to Israel. Over time, as these new immigrants were found to not be Jewish, they wound up leaving Israel.

Since the 2010s, a new but rare phenomenon has occurred of a small handful of impostors who claim to represent long-lost Jews, usually in order to obtain some personal advantage, solicit money, or get a position. This is dishonest, degrading, and connected to antisemitism. Impostors serve nothing except usurping goodwill toward Jews, by attempting to gain personal benefits through inserting themselves into the public consciousness about the Jews from Kurdistan. Three examples of such impostors are,

- Mr. Sherzad Omar Mamsani and Mr. Sherko Othman Abdullah. Both men defrauded an earlier Kurdistan Region administration into roles as local Jewish representatives, before the National Association renewed efforts to advise on Jewish concerns.
- Mr. Ranjdar Abdulrahman, under the alias "Ranj Cohen", whose attempts to displace the authentic Kurdish Jewish community's role in Kurdistan are reprehensible.

Such impostors have also suggested a non-Kurd with no relationship to Kurdistan could have any sort of Chief Rabbi or other religious leadership role over Kurdistan. That is a fundamentally anti-Kurdish agenda.

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל קۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

دەربارەی ئەو کەسانەی کە جوو نین، و فێلبازی دەکەن له هەریەکێکی کوردستان

نیشانه‌کانی دڵسۆزی، سودبەخشی یان میژوی خیزانی دەربارەی کلتوری جووه‌کان به پوزەتیفی رەچاو دەرکەوت نەگەر نەبێتی پاک بێت. له‌گەڵ ئەو شدا یەكسان نەبێه له‌گەڵ ئەو راستییه‌ی کە جوو بێت. هەندێک کەس که خۆیان به جوو ناو‌ده‌بن تەنها دوو هۆکاری سەر‌ه‌کیه: بۆ دا‌به‌زاندنی کلتوری جووه‌کان و یاساکانیان وه پ‌الێن‌انی سەدان هەزاران جوو له کوردستان که هەموویان پێک‌هاتنه‌ویان ده‌وت. کاتێک که نه‌وه‌ی پێش‌وه‌ی جووه‌کان له کوردستان دوور‌خرا‌ونه‌وه‌، ئەم گە‌نده‌ل‌انه به‌دوای دووبار‌ه‌کردنه‌وه‌ی ئەم دور‌خستنه‌وه‌ رۆ‌حیه‌ ده‌گه‌ران.

کاتێک جووه‌کان له کوردستان دەر‌کران له پ‌ه‌نجا‌کانی سە‌ده‌ی ر‌اب‌ردو، زۆر‌ه‌یان کوردستانیان به‌جێ هێشت و هیچ خیزانیکی جوو نه‌ما. به‌هۆی ئەو ژینگه‌یه‌ی کە زۆر نزیکی‌وه‌ن له کۆمه‌ل‌گه‌ی جووه‌کان وه هیچ شک نه‌بوو که هەموویان یه‌ک‌دی‌ان ده‌ناسی وه پ‌ه‌وه‌ندییه‌کی به‌ه‌یزیان ه‌بوو له‌گە‌ڵ سەر‌کرده‌کانیان.

له‌ س‌ال‌ه‌کانی نو‌وه‌ت‌ه‌کانی سە‌ده‌ی ر‌اب‌ردو‌دا، هەندێک خیزانی جووی کورد له ئیسرائیل، هەندێک له خزمه‌کانیان دوزییه‌وه‌ که موس‌لمان بوون له کوردستان و پشت‌گیریان بۆ کوچ‌کردن بۆ ئیسرائیل دەر‌ده‌بری. ر‌ی‌گه‌ به‌ ک‌سانه‌ درا که گ‌شت ب‌ک‌ن بۆ ئیسرائیل به‌ پ‌ن‌ی بنه‌مای Law of Return، وه له‌گە‌ڵ تێپ‌ه‌ربوونی کات ر‌ی‌گه‌ به‌ هەندێک ک‌سه‌ی ب‌یانی درا که جوو نه‌بوون، له‌گە‌ڵ بابو ب‌پ‌ه‌یزیان کوچ ب‌ک‌ن بۆ ئیسرائیل.

له‌ مه‌ته‌ی س‌الی 2010یه‌وه‌ دیار‌ده‌یه‌کی نو‌ی و نامۆ ر‌ودا ئه‌ویش که‌ه‌ه‌ندێ ک‌س خ‌ویان و‌اپ‌شان د‌دا جوون. ئەم ر‌ی‌ژه‌یه‌ش له‌پ‌یش ن‌یستا له‌ به‌رز‌ه‌ب‌ونه‌ بۆ ما‌وه‌یه‌کی دوور و در‌یژ وه زۆر‌ه‌ی ک‌انی‌ش ئە‌مه‌ ت‌ه‌نها بۆ به‌ده‌سته‌ینانی پ‌اره‌ یان پ‌له‌ پ‌وست و‌ایان ده‌کرد‌وه‌. ئە‌مه‌ش کار‌ی‌کی نار‌ه‌وايه و له‌ ی‌اسا و ن‌اس‌ای‌شی جووه‌کان ت‌ی‌که‌د‌ات. ئە‌م ک‌سانه‌ش خ‌زمه‌تی ه‌یچ ش‌ت‌ی‌ک ن‌اک‌ن و ت‌ه‌نها ده‌ست‌در‌یژیان ده‌کرده‌ س‌ەر ل‌ای‌ه‌نی باشی جووه‌کان و سوودیان ل‌ی ده‌بینی له‌ به‌رز‌ه‌وه‌ندی خ‌ویان وه بۆ به‌ده‌سته‌ینانی ویستی ک‌سه‌ی، ئە‌مه‌ش له‌ ر‌ی‌گه‌ی خۆ تۆمار‌کردن و‌ه‌کوو جووه‌کانی کوردستان. ل‌ێ‌ره‌دا نم‌ونه‌ی س‌ن ک‌س با‌س‌ک‌را‌ون:

- به‌ریز ش‌یر‌زاد عمر م‌ام‌ه‌سانی و به‌ریز ش‌یر‌کو ع‌وس‌مان ع‌بدالله، ئە‌م ه‌ه‌ردو پ‌یاوه به‌ ر‌ی‌گه‌یه‌کی ناد‌روست له‌ ئی‌داره‌ی پ‌ێش‌وه‌ی ه‌ه‌ری‌کی کوردستان و‌ه‌ک دوو نو‌ینه‌ری جووه‌کان پ‌وستیان ه‌بوو. ئە‌مه‌ش له‌ ک‌اتی‌ک‌دا کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی هەندێک به‌ر‌پ‌رس‌یاره‌تی ئە‌م ر‌وداوه‌ ناخ‌ۆشه‌ له‌ ئە‌ست‌وی خۆ ده‌گ‌رت‌یت چون‌که ئە‌م ر‌ۆل‌ی‌کی ئە‌وه‌نده‌ چ‌ال‌اک نه‌بوو له‌ ک‌اته‌دا، ه‌ه‌ر‌چ‌ه‌نده‌ له‌ کۆت‌ای‌دا ئە‌م خ‌م‌ت‌ای کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی ن‌یه‌.
- به‌ریز ر‌ه‌نج‌دار ع‌بد‌الرحمان له‌ژ‌یر ن‌اس‌ا‌وی (ره‌نج ک‌وه‌ین) وه‌ ه‌ه‌ول‌ی دا بۆ ده‌ست‌به‌سه‌ر‌دا‌گ‌رت‌نی رۆلی جووه‌ ره‌سه‌نه‌کانی کوردستان که ئە‌مه‌ش کار‌ی‌کی نار‌ه‌وايه.

و ه‌ه‌ره‌وه‌ها ئە‌م دا‌گیر‌ک‌ه‌ر‌انه‌ نام‌ا‌زه‌ به‌وه‌ ده‌ده‌ن که ک‌ه‌س‌ی‌کی نه‌ ک‌ورد و ه‌یچ پ‌ه‌وه‌ندییه‌کی به‌ کوردستان‌ه‌وه‌ نه‌ ب‌یت ده‌گ‌رت‌یت ب‌ی‌ب‌یت به‌ ک‌ه‌س‌ی‌کی ئ‌ای‌نی گ‌ه‌وره‌ و یان ه‌ه‌ر ر‌ۆل‌ی‌کی ت‌ری س‌ه‌ر‌کر‌ده‌یی ئ‌ای‌نی د‌یک‌ه‌. که ئە‌مه‌ش به‌ ش‌ی‌وه‌یه‌کی س‌ه‌ر‌ه‌کی و‌ه‌ک ئە‌ه‌ج‌ی‌ندا‌یه‌کی د‌ژ به‌ ک‌ورده‌کان له‌قه‌له‌م ده‌در‌یت.

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל
کۆمهڵهی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

**NATIONAL ASSOCIATION OF
 JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL**

Regarding rights of the Jews from Kurdistan, and partners in the Kurdistan Region

The National Association of Jews from Kurdistan in Israel was founded in 1970 as the umbrella organization to provide continuity to Kurdish Jewish representation. It represents Kurdish Jews after the Jewish community's expulsion from Kurdistan and return to Israel from the diaspora. The National Association has a natural right to provide the Kurdistan Region with guidance on Jewish sites, Jewish issues, and knowledge about Kurdish Jews.

The National Association wishes to give special thanks to its partners who have sought the National Association's input on concerns in the Kurdistan Region,

Thank you to Kurdistan Region President Nechirvan Barzani, for exemplary support of the renovation of the Shrine of the Prophet Nahum, and the rights of Jews from Kurdistan.

Thank you to the United States Consulate, for sending a powerful affirmation of coexistence and tolerance by including Jewish sites in alQosh and Shush in its cultural support plans.

Thank you to ARCH, for preserving the heritage of Jewish culture, interfaith coexistence, and peace in the Kurdistan Region through its ongoing work in alQosh and Shush.

Thank you to the Minister of Endowment and Religious Affairs, for stating that the Ministry looks forward to a new era of reconciliation after previous missteps.

Thank you to the community of alQosh, for the safekeeping of the Shrine of the Prophet Nahum. The National Association recognizes the historic bond between Assyrians and Jews, and that Assyrian was the mother tongue of the Jews from Kurdistan. Also, the National Association thanks the Kurdish public for its remarkable goodwill toward Kurdish Jews, as well as toward all Jews and toward Israel.

Regarding religious authority, the communities of Jews from Kurdistan in Israel have had Rabbis and maintained religious institutions for thousands of years. As there is no Jewish community in the Kurdistan Region, there is no permanent religious assignment to the Kurdistan Region. However, the National Association considers it natural and fundamental that whenever consultations with a Rabbi are needed, that the Rabbi is of Kurdish descent. The National Association has a traditional right and authority to supervise such a selection. It would be deeply upsetting to see non-Jewish, non-Kurdish, or unaffiliated figures claiming religious or societal leadership over Jewish concerns in the Kurdistan Region.

הארגון הארצי של יהודי כורדיסטאן בישראל קۆمهله‌ی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل

NATIONAL ASSOCIATION OF JEWS FROM KURDISTAN IN ISRAEL

سه‌بارته مافی جووه‌کانی کوردستان، و هاوبه‌شه‌کانیان له هه‌ریمی کوردستان

کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی جووه‌کانی کوردستان له ئیسرائیل له‌سالی 1970 دامه‌زراوه‌ بۆ به‌رده‌وامیدان به نوێنه‌رایه‌تی جووه‌کانی کورد. که نوێنه‌رایه‌تی ئهو جووانه ده‌کات دوا‌ی ده‌رکردنیان له کوردستان و گه‌رانهمیان بۆ ئیسرائیل. کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی مافی هه‌یه‌ بۆ رێنمایی پێدان ده‌رباره‌ی شوێنه‌واری جووه‌کان، و که‌یسی جووه‌کان، و پێزانین سه‌بارته به جووه‌کانی کورد.

کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی ده‌یه‌وێت سوپاسیه‌کی تایبه‌ت له‌و هاوڕێ و هاوبه‌شانه بکات که یارمه‌تیده‌ر بوونه بۆ ئاسانه‌کردن و گه‌رنگی پێدانیان به کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی له کوردستان.

سوپاس بۆ سه‌روکی هه‌رم نیچیرقان بارزانی، بۆ پشتگیری کردن له نوێکرده‌وه‌ی مه‌زاری پیغه‌مه‌به‌ر ناحوم وه مافه‌کانی جووه‌کان له کوردستان.

سوپاس بۆ کونسولخانه‌ی ئه‌مریکی، بۆ ناردنی پشتگیری ژيان و لیبۆرده‌ییان له رێگه‌ی دیاریکردنی شوێنه‌واری جووه‌کان له ئه‌لقوش و شوش له پلانه‌ی کلتوریه‌کانیان دا.

وه سوپاس بۆ ARCH، بۆ پاراستنی کلتوری جووه‌کان، پیکه‌وه ژيان له‌گه‌ڵ ئابنه‌کانی دیکه، و ئاشتی نیوانیان له هه‌ریمی کوردستان له رێگه‌ی کاره به‌رده‌وامه‌کانی له ئه‌لقوش و شوش.

سوپاس بۆ وه‌زیری ئه‌وقاف و کاروباری ئایینی، بۆ رێگه‌ پێدانی وه‌زارته وه به‌دڵسۆزی چاوه‌ڕوانی ئهو سه‌رده‌مه نوێیه ده‌که‌ین دوا‌ی ئهو هه‌نگاوه هه‌له‌پانه و چاککردنه‌میان.

سوپاس بۆ خه‌لکی ئه‌لقوش، بۆ پاراستنی مه‌زاری نه‌بی ناحوم. کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی دان به پهمه‌ندی نیوان ئاشووریه‌کان و جووه‌کان ده‌نێت، ئاشووری زمانی دایکی جووه‌کانی کوردستان بووه. هه‌روه‌ها، کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی سوپاسی نه‌ته‌ی پاکیان ده‌کات به‌رامبه‌ر جووه کورده‌کان، و هه‌موو جووه‌کان و ئیسرائیل.

سه‌بارته به ده‌سته‌لاتی ئایینی، کومه‌لگه‌کانی کوردی له ئیسرائیل ره‌به‌نیان (سه‌رکرده‌ییکی رۆحانی ئایینی جووه) هه‌بونه و به‌رده‌وام بوون له پاراستنی شوێنه‌کانی ئایینی که له پێش هه‌زاران سال هه‌بوونه. چونکه ئێستا هه‌چ کومه‌لگه‌یێکی جوو له کوردستان نه‌یه، هه‌چ کارێکی خاخامی (ره‌به‌نی) به‌رده‌وام له هه‌ریمی کوردستان نه‌یه. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی وه‌کو شتیکی ئاسایی و سه‌ره‌کی ده‌بینیت و هه‌رکاتیک بۆ گفتوگۆکردن له‌گه‌ڵ ره‌به‌نه‌کان دا (سه‌رکرده‌ییکی ئایینی جووه) که ئه‌وه‌ش له ئه‌سلدا کورده. کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی ماف و ده‌سته‌لاتی له‌سه‌ر ئهم هه‌له‌بژاردنه‌دا هه‌یه. وه زۆر پێیان ناخۆش ده‌بێت گه‌ر ببینرێت که که‌سی نا جوو، یان نا‌کورد، یان نا‌گه‌نجاو و خۆیان ده‌ربه‌خن که سه‌رکرده‌یه‌تی خاخامین و سه‌رکرده‌یه‌تی کاروباری جووه‌کان ده‌که‌ن له هه‌ریمی کوردستان.